

Вікторія Донець,

студентка 4 курсу юридичного факультету
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

**До питання про переваги та ризики використання штучного інтелекту
при здійсненні юридичної діяльності**

Сучасний етап розвитку суспільних відносин вирізняється стрімким розвитком та застосуванням штучного інтелекту (далі - ШІ) в різноманітних сферах діяльності людини. Так об'єкти, створені ШІ, викликають неабиякий інтерес у суспільства та продаються за шалені гроші на аукціонах. Для прикладу, автопортрет, створений людиноподібним роботом Софією, продали на аукціоні за 688 000,00 доларів США.

Правомірно виникає питання кому саме належать авторські права на твір, створений за допомогою ШІ?

У Великобританії на законодавчому рівні закріплено, що право власності на об'єкти, створені машиною, має особа, яка вжила заходів для вироблення такого твору. До подібної думки приходять в країнах Європейського Союзу та в Україні. На законодавчому рівні залишається не врегульованим та відкритим питання, яку ж людину вважати автором твору: творця програми чи особу, яка дала завдання такій програмі. Однак зазвичай при купівлі-продажу програми, що містить технології ШІ, укладається відповідний договір або угода користувача, які врегульовують питання авторства внаслідок використання такої програми. . . [1.ст 91.]

ШІ кардинально змінив спосіб роботи деяких юристів і надав їм доступ до нових інструментів і методів, які можуть оптимізувати їхні процеси, розширити їхні дослідницькі можливості та підвищити загальну продуктивність.

Юридична сфера теж активно використовує ШІ. На думку сучасних юристів правова реформа, яка відбувається в умовах диджиталізації має реалізовуватися з використанням новітніх технологій.

Наведемо деякі приклади використання ШІ в юридичній галузі:

Так , GPT-4 склав іспит на адвоката. Результати перевершили всі очікування. Нейросітка набрала 297 балів. Оцінка в двічі вище, ніж у середньої людини, яка складає цей іспит. Попередня версія GPT вже складала схожий іспит 4 місяці тому і не набрала прохідний бал на ступінь бакалавра. [4]

Нещодавно в ЗМІ з'явилась інформація про те, що колумбійський суддя використав можливості ШІ при розгляді справи. В процесі цього експерименту Chat GPT при вирішенні поставленого юридичного питання вказав на необхідність компенсації страховки для покриття медичних витрат дитини з аутизмом. Суддя використав відповіді чат-бота в судовому рішенні та додав своє власне розуміння застосовних правових прецедентів вказавши, що ШІ використовувався для "розширення аргументів ухваленого рішення". [3]

Donotpay - юридичний чат-бот на основі ШІ надає користувачам безкоштовні юридичні послуги, направляючи їх через низку запитань і створюючи юридичні документи та поради.

Український проект AxDraft, який використовував ШІ для спрощення розуміння контрактів і пояснення їх умов.

Legal AI –юридичний бот ,який, відповідає на запитання інших підрозділів компанії, формує документи, дає пояснення та навіть дискутує із співрозмовником.

COMPAS та аналогічні інструменти ШІ використовуються суддями у кримінальних справах у багатьох штатах для оцінки ризику рецидиву

обвинувачених або засуджених при прийнятті рішень про попереднє ув'язнення, винесення вироку або дострокове звільнення. [2, 5]

Існує багато суперечок про справедливість чи точність цих систем. Згідно з дослідженням ProPublica, інструменти оцінки здаються упередженими щодо чорношкірих ув'язнених, непропорційно позначаючи їх як тих, хто зі значно більшою ймовірністю вчинить повторний злочин, ніж білих в'язнів.[5]

Ситуація стає більш проблематичною, коли ШІ використовується замість людського судження, особливо у контексті кримінального права. Однак існує також проблема належної правової процедури, пов'язана з відсутністю прозорості та зрозумілості під час використання ШІ. Ще одна вагома причина для обмеження використання ШІ в кримінальному контексті може полягати в тому, що судді, юристи та суспільство в цілому можуть надто довіряти цим алгоритмам. [1, ст.92]

Судова практика теж активно поповнюється позовами пов'язаними із використанням ШІ.

Так, Microsoft, GitHub і OpenAI в даний час пред'являють колективний позов, який звинувачує їх у порушенні закону про авторське право, дозволяючи Copilot, що кодогенує систему штучного інтелекту, навченої на мільярдах рядків загальнодоступного коду, викидати ліцензійні фрагменти коду без вказівки авторства. [4]

Дві компанії, що розробляють популярні художні інструменти штучного інтелекту, Midjourney та Stability AI, опинилися в центрі судового розгляду, в якому стверджується, що вони порушили права мільйонів художників, навчаючи свої інструменти роботи із зображеннями з Інтернету.

Постачальник стокових зображень Getty Images подав до суду на Stability AI за те, що, він використав мільйони зображень зі свого сайту без дозволу для навчання Stable Diffusion, штучного інтелекту, що генерує мистецтво. [4]

Отже, зупинити розвиток ШІ практично неможливо, попри це, створення, впровадження та використання ШІ, має відповідати інтересам безпеки людини, збереження її особистого простору, волі та самосвідомості. Крім того, розроблення та використання систем ШІ повинно здійснюватися лише за умови дотримання верховенства права, основоположних прав і свобод людини та громадянина, демократичних цінностей, а також забезпечення відповідних гарантій під час впровадження таких технологій.

Література :

1. Кривицький Ю. В«ШІ як інструмент правової реформи» Автор:.. - (<http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/19959/1/document%25%2020%289%29.pdf>)<http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/19959/1/document%20%289%29.pdf>

(<http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/19959/1/document%25%2020%289%29.pdf>)

2. Анастасії Клян «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ»:- <https://golaw.ua/ua/insights/publication/pravove-regulyuvannya-shtuchnogo-intelektu-v-ukrayini-ta-sviti/>

3. Руслан Арсірій «Штучний інтелект та рукописні протоколи судових засідань:реалії «електронного» судочинства в Україні»-<https://sud.ua/uk/news/blog/262550-shtuchniy-intelekt-ta-rukopisni-protokoli-sudovikh-zasidan-realiyi-elektronnogo-sudochinstva-v-ukrayini>

4. COMMENTARY A Primer on Using Artificial Intelligence in the Legal Profession.By Lauri Donahue - <https://jolt.law.harvard.edu/digest/a-primer-on-using-artificialintelligence-in-the-legal-profession>

5. Валерія Буняк. Microsoft, GitHub і OpenAI просять суд відхилити позов щодо авторських прав у сфері штучного інтелекту - (<https://ms.detector.media/%20it-kompanii/post/31096/2023-01-30-microsoft-github-i-openai-prosyat-sud-vidkhylyty-pozov-shchodo-avtorskykh-prav-u-sferi-shtuchnogo-intelektu/>)

* Наукова керівниця – доцентка кафедри адміністративного та фінансового права Світлана Ковальова

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Юридичний факультет

Кафедра теорії та історії держави і права

Рада аспірантів юридичного факультету

Студентська організація юридичного факультету

Студентський науковий гурток
«Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

XVII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

09 травня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

Матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»

П.78

Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 09 травня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 215 с.

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**